

hold vilde være en pedantisk Nøiagtighed. — Det omtalte Laan, paa hvilket der i det nævnte Regnskabsaar er afbetalt et Beløb af 1,450,000 Rd., vil altsaa, som sagt, være selvstændigt afbetalt i Løbet af det nærmeste Aaar. Det næste Punkt, paa hvilket vi ligeledes lide under en overordentligt byrdefuld Amortisation, er det bekjendte 5 pCt. Laan, der blev sluttet i November Maaned 1864. Dette Laan var den 31te Marts 1866 opført til Rest med 6,250,000 Rd. og paa dette Laan havde vi i Løbet af det foregaaende Aar afbetalt, amortiseret — jeg taler ikke om Forrentningen — omtrent 390,000 Rd. Hertil kommer endnu en 3die Post, som vel ikke directe findes opført under selve Statsgjældsparagrafen, men som dog ligesaa fuldt og ligesaa godt indeholder en Statsgjæld som nogen af de to Poster, jeg nu har nævnet, en Post, hvorpaa Afbetalingen ogsaa er af en byrdefuld Charakter. Jeg tænker herved paa den Rest, som endnu staaer tilbage af den bekjendte saakaldte 7,000,000 Gjæld til Nationalbanken; den 31te Marts 1866 stod der heraf endnu tilbage 3,025,000 Rd.; i Aarets Løb var der blevet afbetalt 226,000 Rd. Og saa de to sidstnævnte Poster ville være selvkomme afbetalte i Løbet af de første 10 Aar, hvilket altsaa, naar man summerer de 3 Poster sammen, vil sige, at et Gjældsbeløb af 26,675,000 Rd. med en steds sigende Amortisation, en Amortisation, som i dette Dieblif for et Aar beløber sig til 2,066,000 Rd., vil være selvkomment afbetalt i bemeldte Tidsrum. For det sidste Laans Vedkommende vil Gammelskatten altsaa til den Tid igjen indflyde med sit oprindelige og uaffordede Beløb; de Herrens ville jo erindre, at de $\frac{1}{2}$ af Bantbæstelsrenten hvert Aar hidtil ere komne til Liquidation i Gammelskatten med en Sum af henimod 330,000 Rd., og denne Sum vil altsaa til den nævnte Tid indflyde i Statskassen, hvor den nu i en Række af Aar har manglet. Hvis man vil see ud i Fremtiden, er det altsaa klart, at der i Slutningen af det første Aaar vil, saaledes som jeg her i korte Omrids har antydet, være selvstændigt indtraadt en meget betydelig Nedfattelse af Statsgjælden og en noget betydelig Nedfattelse i de af vore aarlige Udgifter, der ere foranledigede ved Statsgjælden. Det er

altsaa ganske sikkert, at, om ogsaa Diebliffet maatte være trykkende, og de nuværende Forhold forbundne med store Ulemper, saa er der dog ingen Grund til derfor at være mistroftig, idet man i alt Fald blot skal see at komme igennem i nogle saa Aar, i forholdsvis saa Aar, for da at naae til en Tilstand, hvor ikke en lille, men en stor og gennemgribende Forandring maa siges at være foregaaet. Det er altsaa, saa at sige, i alt Fald kun de første Aar, gennem hvilke vi skulle søge at hjælpe os saa godt som muligt; i disse Aar skulle vi see at afsætte vore Udgifter og vore Indtægter saaledes, at vi kunne komme igennem disse uden nogen væsentlig Forværring af Stillingen, idet vi stole paa, at den af mig uvillkede klarere, lykkeligere og heldigere Udvikling af vore Statsfinanser vil blive os tildeel i en ikke langt forlignet Fremtid.

Men hvorledes skulle vi da nu forde at være situerede i de nærmeste, om jeg saa maa kalde dem, Trængselens Aar, som vi skulle gaae igennem? Hvis vi ville kaste et Blik om i Europa — og hvo kan i Grunden undlade det? — ville vi see, at man paa mange Steder, og det ikke i fattige Stater, men i rige, ikke tager i Betænkning Kæffer af Aar igennem — og det Aar, som ikke paa en saa klar Maade, som det lader sig gjøre for vort Vedkommende, kunne eftervises at ville følges af gunstige, — at hjælpe sig paa anden Maade. Det er bekjendt nok, at mange Stater med stor Driftighed sørgede deres Statsgjæld uden at føle sig nedtrykkede derved. Jeg skal minde om, hvorledes en af de rigeste Stater, som Verden kjender, Frankrig, Aar for Aar i de sidste 10—15 Aar har forøget sin Statsgjæld med Tusinder af Millioner, uden at dog Fortvivlelsen derover endnu har vist sig i Landet. Det er saaledes aldeles ikke noget Uørt, det er slet ikke Noget, der paa nogen Maade vilde være skiftet til at vække særlig Foruroligelse, om man i nogle saa Aar skulde være henvisst til paa en extraordinair Maade at tilveiebringe Balance. Vi have imidlertid ikke dette nødt, og jeg vil derfor heller ikke paa nogen Maade forde, at Sligt skulde gøres. Men hvorledes kunne vi da tilveiebringe en god Balance uden dette? Hvad er Balance? Vi staae her ved